

i et lille Land, men som ikke behøves i et enkelt Distrikt, fordi de gaa ind under Centraladministrationen. Men skulde det Forhold være nødvendigt nu ligesom for over 100 Aar siden at have 17 Amtmænd? Siden det blev indført, er der kommet Telefoner, Cykler, Jernbaner, alt muligt, og Landet er blevet meget mindre end den Gang. Den Gang det blev indført, i 1797, var det saaledes, at et Amt i Jylland praktisk taget laa længere borte fra København, end Rom eller Neapel nu ligger. Det var derfor rimeligt den Gang at have mange Centrere, men det er et Spørgsmaal, om det virkelig ogsaa er nødvendigt nu, og om der ikke ogsaa der kunde vindes noget.

Paa samme Maade stiller det sig, naar man ser paa andre Forhold. Vi fik for nogle Aar siden en Statstidende. Denne Statstidende har efter min Mening ikke i alle Henseender virket heldigt. Navnlig i Forretningskredse har den medført en stor Ulempe, og det er den, at medens man tidligere kunde nøjes med at holde en Avis, hvori man kunde se alt det, man skulde se, maa man nu i alt Fald holde to, nemlig foruden Statstidende ogsaa Berlingske Tidende. Men det kan jo være rimeligt nok at have en Statstidende. Men ved Siden af den udgiver Staten mangfoldige andre Tidender; der udkommer Lovtidende og Ministerialtidende, der udkommer Kundgørelser for Hæren og Kundgørelser for Flaaden og endnu flere Blade, og det, der staar i disse Blade, som koste meget store Beløb, er omtrent det samme, der staar ikke meget andet. Det meste af, hvad der staar i Ministerialtidende, naar undtages Fundatser o. l., har staaet i Statstidende; Kundgørelser for Hær og Flaade komme ogsaa i Statstidende. Man maa derfor spørge: Er det virkelig nødvendigt at have disse og endnu flere Blade, thi jeg har ikke nævnt alle dem, der udkomme. Det er meget dyrt, baade hvad Udgivelse og Trykning angaar o. s. v., at holde alle disse Blade.

Jeg kunde, om Tiden var dertil og jeg kunde vente at finde Interesse hos de Herrer, fremdrage mange flere Eksempler, men jeg nævner kun dette eksempelvis for at paapege, at der uden Tvivl kunde gøres

noget i Retning af at spare i Henseende til vor Administration.

Nu maa man ikke glemme en Ting, og det er, at Administrationen stadig faar flere Opgaver. Man har klaget over, at der siden 1901 er kommet en Mængde Embedsmænd, og det er virkelig en utrolig Mængde Embedsmænd og Funktionærer, men det er ogsaa en utrolig Mængde Love. Jeg er nu ikke enig med dem, der ere saa glade over disse 500—600 Love, der ere komne. En gammel romersk Historie-skriver, som vistnok nogle af Dem kende, af Navn Tacitus, sagde, at i de daarligste Stater har man de fleste Love. Om Tacitus har Ret, ved jeg ikke, men han sagde det. Jeg vil derfor ikke ubetinget paastaa, at der er Velsignelse i disse mange Love, men at de give Administrationen et uhyre Arbejde, er ganske vist. Ved at forhøre mig i Ministeriet og ved selv at se efter har jeg forsikret mig om, at mange af de Love, der ere udkomne, afføde, det er ikke nok at sige i Hundredvis, men i Tusindvis af Skrivelser og Resolutioner om Aaret. Dertil er intet at sige. Naar man giver en ny Lov, og den skal sættes i Værk, maa jo det ske, som er nødvendigt, men hvad man kan sige dertil, er, at samtidig dermed skulde man sørge for, at noget af det gamle, der er overflødigt, gik ud, og i saa Henseende er vor Lovgivning en meget rig, jeg havde nær sagt Blomstersamling, men vil sige Tidselsamling.

Det er egentlig saadan, at der i vort Land bestaar to Slags Ret, den Ret, som staar i Lovbøgerne, og saa den Ret, som kommer frem ved Bevillinger. I Grundloven opretholder man de Bevillinger, der hidtil ere givne, men det var Meningen, at de efterhaanden skulde falde bort, og i en demokratisk Stat bør ogsaa Maalet stadig være, at man ikke skriver Lovene saaledes, at der kan gives Undtagelser fra dem. Hvorledes man vender og drejer det, bliver det Uret mod dem, mod hvem Lovene gøres gældende i sit strikte Omfang. Det er ikke noget, man kan sige er et Fantasteri eller noget ideelt, der er mange Lande, hvor de aldeles ikke eller saa godt som ikke kende til Undtagelse fra Lovene i Form af Bevillinger af Administrationen. Jeg vil ikke tale om det uheldige i, at